

Til Familie- og kulturkomiteen

08.11.2021

Innspill til Familie- og kulturkomiteen – vedrørende Prop. 1 S - Statsbudsjettet 2022

NOPA, Norsk forening for komponister og tekstforfattere, er en interesseorganisasjon for opphavere til musikkverk. NOPA har mer enn 1300 medlemmer og 300 tilknyttede (aspirerende medlemmer som ennå ikke oppfyller krav for medlemskap) som skaper musikk på alle språk og i alle sjangre. Det finnes få, om noen, ansettelsesforhold for denne kunstnergruppen. Felles for NOPAs medlemmer er derfor at de oppretter sin egen arbeidsplass, de fleste som selvstendig næringsdrivende eller frilansere.

NOPA er i hovedsak finansiert gjennom komponistenes og sangtekstforfatterenes eget forvaltningsselskap TONO, og mottar ingen statlig støtte. NOPA jobber for å fremme norsk, skapende tonekunst og ivareta medlemmenes kunstneriske og økonomiske interesser.

KAP. 325 Allmenne kulturformål

Forleng KUDs kompensasjon til TONO og GRAMO

Komponister og tekstforfattere får «lønn» gjennom TONO når verkene deres spilles. Etter at salget av CDer ebbet ut for 10-12 år siden, kommer TONO-vederlaget i all hovedsak fra konserter. Denne økonomien har stor treghet grunnet etterskuddsvis rapportering og fakturering. Vederlag fra konserter avholdt i 2021 kommer først på opphavernes konto i september 2022.

Grunnet smittevernstiltak tapte norske komponister, tekstforfattere og musikkforlag ca. 43 millioner kroner gjennom TONO for fremføringsåret 2020. Kulturdepartementet besluttet å kompensere 70% av dette, det samme ble gjort for fremføringsvederlag gjennom GRAMO. I skrivende stund ser det ut som tapene for fremføringsåret 2021 blir omtrent på samme nivå som 2020, muligens noe høyere.

- **NOPA ønsker at kompensasjonen til TONO og GRAMO forlenges til 2022. Dette gjelder tap som har funnet sted i 2021.**

Tiltak for styrking av norskandel i strømming og kringkasting

IFPI (International Federation of the Phonographic Industry) måler andelen av nasjonalt repertoar i strømmetjenester over hele verden. Norge kommer dårligere ut enn alle andre land vi liker å sammenligne oss med. Og vi lytter stadig mindre til vår egen musikk. I fjor var «norskandelen» hos IFPI 19%, midt på 00-tallet lå den rundt 50%. Trenden problematiseres i utredningen «Hva nå – Digitaliseringens innvirkning på norsk musikkbransje» som Kulturdepartementet fikk overlevert fra BI CCI/Menon i 2019, og er dramatisk på flere måter. Dels taper norsk musikkindustri inntekter til utlandet, men norsk *kultur* taper også: Lite definerer et land og et folks identitet som populærmusikken. Problemstillingen er et stort paradoks: norsk musikk gjør det bedre enn noen

gang i utlandet. TONO har for eksempel aldri tidligere avregnet mer inntekt fra utlandet til norske opphavere enn i 2020.

Rundt årtusenskiftet var bildet motsatt: Norsk musikk dominerte salget i hjemmemarkedet, og det var ikke uvanlig at annenhver solgte CD var norskprodusert. Samtidig var musikkeksporten elendig. NOPA var sammen med andre musikkorganisasjoner med på å etablere Music Export Norway, som i dag har blitt til Music Norway. Det er en suksess, og nå mener vi det er på tide å gjøre et tilsvarende grep for hjemmemarkedet. NOPA, GramArt, Musikkforleggerne og FONONO har derfor gått sammen om å planlegge en virksomhet som skal arbeide for økt bruk av norsk musikk i Norge, hovedsakelig i strømmetjenester og kringkasting.

- **NOPA ønsker at det bevilges 10 millioner kroner til tiltak for å styrke norskandelen i strømming og kringkasting.**

Kap. 320, Post 55 Norsk kulturfond

I tildelingsbrevet fra Kulturdepartementet til Kulturrådet og Norsk kulturfond heter det at kunst og kultur skal være tilgjengelig for alle og at et kulturliv som oppleves relevant og representativt vil nå ut til flere.

Mange komponister og tekstforfattere innen populærmusikk opplever Norsk kulturfond helt motsatt. De mener dagens ordninger ikke er tilpasset deres virksomhet, og merker liten vilje til endring i fondets styrende organer. NOPA har adressert problemstillingen i møte med rådsleder og representanter fra administrasjonen i Kulturrådet, og gjennom offentlig ordskilde i Aftenposten, NRK Kveldsnytt og Dagsnytt 18. Så langt til ingen nytte.

- **NOPA ønsker at Familie- og Kulturkomiteen retter en henvendelse til Kulturdepartementet om problemstillingen, slik at den politiske intensjonen i tildelingsbrevet til Kulturrådet og Norsk kulturfond blir oppfylt på en mer tilfredsstillende måte.**

Fjerning av hovedregel katastrofalt for det frie feltet

Under kulturdebatten på årets Arendalsuke uttrykte politikere fra samtlige stortingspartier at – «nå er det det frie feltets tur». Med dette som bakteppe og et nytt kulturløft inne i regjeringsplattformen, burde en reell satsing på det frie feltet være innen rekkevidde. Prop. 1 S er dessverre det motsatte: atter et budsjettforslag der institusjonene får store bevilgninger, mens selvstendig næringsdrivende opphavere, artister og musikere i stor grad faller utenfor. At det i tillegg foreslås å fjerne hovedregelen om at institusjoner med fast årlig driftstilskudd over statsbudsjettet ikke skal kunne søke Norsk kulturfond vil forverre situasjonen for det frie feltet ytterligere. Ingen vil være bedre rustet enn de største institusjonene til å levere gode, gjennomarbeidede søknader, og en trenger ikke være spesielt framsynt for å skjønne at dette høyst sannsynlig vil føre til ytterligere utarming av økonomien for det frie feltet.

- **NOPA ønsker at hovedregelen om at institusjoner ikke kan søke Norsk kulturfond må bestå.**

Kap. 320, post 72 Norsk kulturråd

Det er lagt opp til 20 nye arbeidsstipender på til sammen 6,6 millioner. Vi minner om kulturminister Anette Trettebergstuen's ambisjon under valgkampen: 100 millioner kroner til nye arbeidsstipender. NOPA har forståelse for at en så stor økning blir vanskelig i et revidert budsjett, men håper det allerede nå er rom for en betraktelig større sum på denne posten. NOPA stiller seg for øvrig bak Kunstnernettverkets innspill på post 72 og 55.

- **NOPA ønsker en økning i post 72 til Statens Kunstnerstipend**

Statsstøtte til by:Larm

Bransje- og musikkfestivalen by:Larm er landets viktigste festival for å vise frem ny, norsk musikk for den norske og internasjonale musikkbransje. I motsetning til hva mange tror er ikke by:Larm en stor, kommersiell aktør, derimot en stiftelse med én fast ansatt. For at by:Larm skal kunne fortsette å være et viktig springbrett for norske artister og bransje, trenger festivalen bevilgning over statsbudsjettet.

- **Nopa ønsker at by:Larm får 1,5 million kroner over statsbudsjettet.**

Kap. 337, post 70 Privatkopieringsvederlag

I 2018 ble visuelle og litterære verk innlemmet i ordningen for økonomisk kompensasjon for lovlig kopiering til privat bruk, det såkalte privatkopieringsvederlaget. Det innebærer at potten for fordeling er betydelig mindre, noe som rammer norske rettighetshavere. Forslaget til økning i årets budsjett gjenspeiler heller ikke i år utvidelsen av ordningen, vi ber derfor at post 70 økes til 63 millioner kroner. NOPA stiller seg for øvrig bak Norwacos innspill.

- **NOPA ønsker at Kompensasjonsordning for kopiering til privat bruk økes med 10 millioner kroner, til totalt 63 millioner**

Kap. 224 Film- og dataspillformål

Regjeringen foreslår en bevilgningsøkning på 8 mill. til Norsk filmfond forbeholdt utvikling av dataspill og begrunner dette med at norsk innhold styrker norsk språk, identitet og kultur. Musikk er en viktig del av dataspill.

- **NOPA ønsker at ordningen for utvikling av dataspill gjennom Norsk filmfond også gjelder for musikk komponert av opphavere som bor og har sitt virke i Norge.**

Kontaktpersoner i NOPA

Ole Henrik Antonsen, styreleder, ole@nopa.no, tlf. 954 59 656
Tine Tangestuen, adm. leder, tine@nopa.no, tlf. 901 368 64